

Päiväys/Datum

07.09.2021

Dnro/Dnr

TRAFICOM/339657/05.01.26.02/2020

Päätös vesiliikennelain (782/2019) mukaisessa kielto- ja rajoitusasiassa

Esitys

Esityksen tekijä

Virmajärven osakaskunta

Esityksen pvm

31.7.2020

Esitys

Vesiskoottereiden ja muiden vastaavien tyyppisten vesikulkuneuvojen käytön kieltäminen Virmajärvellä, Savitaipaleen kunnassa.

Perustelut

Esityksen perusteena on parantaa vesillä liikkujien turvallisuutta sekä vähentää vesiskootterien aiheuttamia haittoja ympäristölle, ranta-alueiden vakituisille asukkaille ja vapaa-ajan asukkaille.

Asian käsittely

Kuuluttaminen

Esityksestä on kuulutettu ja asiakirjat ovat olleet nähtävinä 12.5.–21.6.2021 välisen ajan Traficom ja Savitaipaleen kunnan verkkosivuilla. Esityksen kuuluttamisesta on ilmoitettu 12.5.2021 Etelä-Saimaa -nimisessä sanomalehdessä.

Pyydetty lausunnot

Esityksestä on pyydetty lausunto Savitaipaleen kunnalta, Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta ja Kaakkois-Suomen poliisilaitokselta.

Saadut lausunnot

Savitaipaleen kunnanhallitus katsoo, ettei vesiskoottereilla ja vastaavan tyyppisillä vesikulkuneuvoilla ajosta synny niin suurta ja kohtuutonta haittaa, että se olisi kiellettävä. Kunta toteaa lausunnossaan, että alueen asukkaiden, mökkiläisten ja kalastajien hyvällä keskusteluyhteydellä ja molemmin puolisella joustamisella voidaan asiassa päästä parhaimpaan loppuratkaisuun. Kunta peräänkuuluttaa vesistössä liikkuvien vesiskoottereiden ja vastaavan tyyppisten vesikulkuneuvojen käyttäjiä huomioimaan vesilintujen pesintäajankohdat sekä muutenkin käyttäytymään siten, etteivät aiheuttaisi ärtymystä muissa alueen asukkaissa ja mökkiläisissä tai kalastajissa.

Kaakkois-Suomen poliisilaitos toteaa lausunnossaan, että vuoden 2020 aikana sillä ei ole poliisin tietojärjestelmien mukaan ollut yhtään hälytystehtävää Savitaipaleen

Virmajärvelle vesiliikenteeseen liittyen. Sitä vastoin poliisin rikosilmoitusjärjestelmään on kirjattu yksi rikosilmoitus vesiliikennerikoksesta. Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen mukaan poliisille ilmoitettujen hälytystehtävien ja rikosilmoitusten valossa vesiskootterilla ajosta ei ole aiheutunut erityisen huomattavaa haittaa vesistön virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on todennut Virmajärven luontoarvoista mm. seuraavaa: Savitaipaleen kaavoittamattomien vesistöjen rantayleiskaavan luontoselvityksessä vuodelta 2011 Virmajärveltä on useita havaintoja kuikan pesistä, pareista poikasineen sekä ruokailevista parvista. Kuikka on luontodirektiivin liitteen I laji, mutta se ei ole uhanalainen. Kuikan pesintää havaittiin järven pohjoisosassa Salkosaaren luona, keskiosassa Naistenlahden, Nikinsalmen ja Takasalmen alueilla sekä eteläosassa Vapunsaaren alueella ja Hiidenlahden eteläosassa.

Lisäksi em. luontoselvityksen mukaan Virmajärven kivillä ja luodoilla pesii monin paikoin myös lintudirektiivin liitteen I lajeihin kuuluvia kalatiiroja sekä kalalokkeja ja uhanalaisia harmaalokkeja (vaarantunut) sekä selkälokkeja (erittäin uhanalainen). Tärkeitä lokiin pesimäkiviä ja luotoja on järven pohjoisosassa Poikasaari ja Lintuluoto, keskiosassa Nikinsalmessa ja Takasalmessa, eteläosassa Hiidenlahdella, Varpusaaren eteläpuolella, Kossaaren, Pekonsaaren, Palosaaren, Kotisaaren sekä Rutjasaaren rantakivikoissa ja Likolahden ja Kurkiluodon väliset siirtolohkareet.

Uhanalaisuudeltaan silmälläpidettävistä lajeista Hölsänniemen kärjen eteläpuolella olevassa lahdessa, Valkosenlammen suulla oli härkälintupariskunnan pesimäreiviiri ja Hiidenniemen länsisivulla todettiin isokoskelopoikue. Lintudirektiivin liitteen I lajeihin kuuluva kalasääski saalisti Kallunlahdella. Lajista on myös pesimäaikainen havainto Ristiselän Loissaaren pohjoispuoliselta luodolta muutama vuosi myöhemmin eli Virmajärven alue on lajin elinaluetta.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus toteaa, että kaavan luontoselvityksen perusteella Virmajärvellä on merkitystä useiden harvinaisten ja uhanalaisten lintujen pesimäalueena ja häirintä erityisesti lintujen pesimäaikana johtaa helposti pesinnän epäonnistumiseen. Häiriötä aiheuttavan vesiliikenteen kieltäminen tai rajoittaminen on perusteltua luontoarvojen näkökulmasta.

Muistutukset ja muut lausunnot

Muistuttaja A toteaa muistutuksessaan Virmajärven olevan pieni sisäjärvi, joka jakaantuu kahteen isompaan vesialueeseen ja niitä yhdistää Nikinsalmi. Nikinsalmessa sijaitsee luonnonsuojelualue sekä -nähtävyys ja salmi houkuttelee myös kalastajia alueelle. Muistutuksessa todetaan, että Nikinsalmessa asuvien mökkiläisten näkökulmasta moottoriveneliikenne on loma-aikoina ja kauniina päivinä erittäin suurta ja häiritsevää. Kapeassa salmessa voi yhden tunnin aikana kulkea usein 10 moottorivenettä edestakaisin. Muistutuksessa todetaan osan veneistä olevan järven kokoon nähden isoja ja aiheuttavan kovaa meteliä ja jälkiaaltoja niiden kulkiessa vauhdikkaasti kapeassa salmessa. Muistutuksen mukaan luontorauha on ajoittain kateissa ja uiminen salmessa on pikaveneiden takia iso riski. Tämän johdosta muistutuksessa esitetään, että päätöksenteon yhteydessä harkittaisiin myös moottoriveneliikenteen rajoittamista Nikinsalmessa.

Muistuttaja B:n vapaa-ajan asunto sijaitsee Virmajärven rannalla. Muistuttaja toteaa, että kesäisin moottorikäyttöiset veneet ja vesijetit kulkevat Nikinsalmessa etelään ja pohjoiseen erittäin tiheästi ja käytännössä kaikki ao. vesiliikenne on puhtaasti virkistyskäyttöön pohjaavaa. Varsinkin vesijeteillä ajetaan holtittoman

nopeasti ja vaarallisesti, ja salmessa sekä sen ympäristössä myös ajetaan tarkoituksettomasti ympyrää. Isoilla moottoriveneillä ajetaan myös liian kovaa ja vesiliikenne tuottaa erityisen huomattavaa meluhaittaa kesämökkien virkistyskäytölle. Moottorikäyttöisistä kulkuneuvoista luonnollisesti pääsee myös ajoittain öljyä yms. järviveteen.

Salmen rantaviivan ja pinnanmuotojen johdosta moottoriveneet ja vesijetit tulevat hyvin ennalta arvaamatta ja nopeasti mökkirannan lähelle. Muistuttaja toteaa melkein jääneensä nopean moottoriveneikäyttöisen veneen yliajamaksi ollessaan uimassa.

Muistutuksessa tuodaan esille myös Nikinsalmessa oleva pieni luoto, jossa on lintujen pesintää, ja jolle muistuttajan havaintojen perusteella vesiliikenne aiheuttaa erityisen huomattavaa haittaa.

Muistuttaja mukaan erittäin tiheä moottoroitu vesiliikenne aiheuttaa erityisen huomattavaa haittaa myös kalastukselle ja yleiselle vesialueen virkistyskäytölle. Käytännössä salmessa ei voi esimerkiksi olla mato-ongella tai viehekalastamassa, koska vesiliikenne on niin suurta määrältään ja lisäksi vaarallista käytettyjen nopeuksien vuoksi. Muistuttajan mukaan saunasta uimaan meneminen tuntuu ikävältä, kun veneet kulkevat aivan rannan tuntumassa ja yksityisyys vaarantuu. Myös kiinteistöjen taloudellinen arvo voi laskea häiritsevän moottoroidun vesiliikenteen vuoksi. Muistuttaja toteaa, että edellä todettujen tekijöiden vuoksi, ja etenkin vesiliikennelain 101 §:n 2 momentin nojalla, toimivaltaisen viranomaisen tulisi kieltää kaikki moottoroitu vesiliikenne Virmajärvellä toistaiseksi.

Muistuttaja C:n vapaa-ajan asunto sijaitsee Virmajärven rannalla. Muistuttajan mukaan Nikinsalmen vilkas vesiliikenne vaikeuttaa SUP-lautailua, sillä moottoriveneiden ja vesijettien aallot voivat kaataa hänet laudalta. Muistuttaja toteaa, että osa moottoriveneilijöistä huomioi hänet laudallaan asiaankuuluvasti, mutta vesijettien kuljettajat sekä osa moottoriveneilijöistä eivät näin tee. Muistuttaja katsoo vesijettien ja osan moottoriveneistä altistavan muistuttajan tapaturmalle lautaillessaan vesistössä. Muistuttaja toteaa lisäksi, että vesijetit jäävät ajoittain ajamaan ympyrää muistuttajan mökkirannan lähelle aiheuttaen jatkuvasti aaltoja ja tehden mahdolltomaksi lähdön melomaan SUP-laudalla.

Muistuttaja toteaa runsaan kovavauhtisen vesiliikenteen lisäävän mökkirannan eroosiota ja vaikeuttavan kalastusta alueella. Myöskään uiminen mökkirannassa ei ole aina turvallista moottoroitujen vesillä liikkujien vuoksi.

Edellä mainittujen asiakohtien vuoksi muistuttaja katsoo, että toimivaltaisen viranomaisen tulisi kieltää kaikki moottoroitu vesiliikenne Virmajärvellä toistaiseksi tai vaihtoehtoisesti kieltää vesijettiliikenne ja asettaa moottoriveneille nopeusrajoitus Nikinsalmeen.

Muistuttaja D asiakumppaneineen (joukossa kunnan asukkaita ja vapaa-ajan asukkaita) ei puolla Virmajärvellä esitettyä kieltoa. Muistutuksen mukaan Virmajärvellä kulki korkeintaan kolme eri vesiskootteria vuonna 2020. Muistutuksessa todetaan, ettei vesiskootterilla kulkeminen ole häiritsevämpää kuin moottoriveneiden, ja kuvaillaan Virmajärven olevan kaiken kaikkiaan melko rauhallinen järvi, jonka liikenne on nykyisin melko vähäistä. Poikkeuksena todetaan juhannusaatto, jolloin vesiliikenne on ollut vilkkaampaa. Muistutuksessa todetaan, ettei moottoroidut vesikulkuneuvot ole aiheuttaneet Haudanselällä verkkokalastukselle ongelmia. Muistuttajien mukaan vesijeteistä aiheutuvia

ympäristöhaittoja ei ole esiintynyt, sillä ajoreitin varrella pesii kuikat ja muut linnut aivan normaalisti. Muistutuksessa esitetään huoli Heituinlahden - joka on Savitaipaleen suurin kylä - elinvoimaisuudesta mikäli tietyn vesikulkuneuvotyyppin käyttö esityksen mukaisesti kiellettäisiin, sillä kiellon on katsottu vaikuttavan negatiivisesti alueen vapaa-ajan asukkaisiin ja matkailuun, kuten myös alueella asuviin ihmisiin.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, hyläten esityksen vesiskoottereiden ja muiden vastaavien tyyppisten vesikulkuneuvojen käytön kiellosta, määrää vesikulkuneuvolla liikkumista koskevan 15 km/h nopeusrajoituksen ja aallokon aiheuttamisen kiellon Virtajärven Kuljonselän ja Haudanselän väliselle vesialueelle liitekartan mukaisesti.

Perustelut

Vesiliikennelain 101 §:n 2 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto voi aluekohtaisesti kieltää tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyyppin käytön tai rajoittaa sitä, jos sen käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle. Näin ollen tiettyä vesikulkuneuvotyyppiä koskevia kieltoja tai rajoituksia ei voida asettaa ennakoivasti ja varmuuden vuoksi ilman kohdennettua ja osoitettua erityisen huomattavaa haittaa. Esityksen sekä siitä annettujen lausuntojen, muistutusten ja käytettävissä olevien tietojen pohjalta Traficom katsoo, ettei laissa edellytetty erityisen huomattava haitta täyty siten, että vesiskoottereiden ja vastaavan tyyppisten vesikulkuneuvojen käyttö olisi syytä kieltää Virtajärvellä. Vesiskoottereiden lukumäärä suhteellisen laaja-alaisessa vesistössä on hyvin maltillinen ja häiriötä on koettu vain satunnaisesti yksittäisten kuljettajien piittaamattomasta ajotavasta johtuen, johon poliisilla on mahdollista puuttua vesiliikennelain nojalla. Esityksen käsittelyn aikana on käynyt ilmeiseksi vastakkainasettelu sekä eri vesikulkuneuvojen käyttäjien välillä kuin myös vesikulkuneuvojen käyttäjien ja ranta-asukkaiden sekä vapaa-ajan asukkaiden välillä. Lisäksi eri osapuolilla on ristiriitainen näkemys järvellä vallitsevista liikennemääristä. Vesilain 2 luvun 3 §:n mukaisesti, jollei laissa toisin säädetä, jokaisella on oikeus tarpeetonta vahinkoa, haittaa tai häiriötä aiheuttamatta kulkea mm. vesistössä. Traficom toteaa, että vesiskootterilla, kuten myös muilla moottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla on mahdollista liikkua häiritsemättä muita vesillä liikkuja ja ympäristöä.

Vesiliikennelain 101 §:n 1 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää vesikulkuneuvolla liikkumisen määrääjäksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi. Traficom katsoo, että Virtajärven Kuljonselän ja Haudanselän väliselle vesialueelle on perusteltua määrätä 15 km/h nopeusrajoitus ja aallokon aiheuttamisen kiello vesialueen yleisen turvallisuuden varmistamiseksi. Rajoitusalueen salmet yhdistävät Virtajärven suuremmat vesialueet toisiinsa, jonka johdosta järven pohjois-eteläsuuntainen vesiliikenne keskittyy kapeahkolle vesialueelle. Huomioiden lisäksi alueen useat rantakiinteistöt, vesistössä on salmien läpikululiikenteen lisäksi myös muuta vesistön virkistyskäyttöä. Vesistössä liikkuu erityyppisiä vesikulkuneuvoja ja vesialuetta käytetään monenlaiseen virkistyskäyttöön, jonka johdosta päätös on perusteltua määrätä koskemaan kaikkia vesikulkuneuvoja. Vesikulkuneuvon nopeus

on sopeutettava nopeusrajoitus huomioiden siten, ettei vesikulkuneuvosta aiheudu aallokkoa tai muuta virtausvaikutusta, josta voi aiheutua vahinkoa liikenteelle, ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle tai vesistön virkistyskäytölle.

Vesiliikennelain 5 §:n mukaan vesikulkuneuvon käyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta ja toimittava siten, ettei hän ilman pakottavaa syytä vaikeuta tai häiritse muiden liikkumista vesillä eikä aiheuta vaaraa tai vahinkoa muille taikka vaaraa tai merkittävää tai tarpeetonta haittaa tai häiriötä luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle. Vesiliikennelain mukaiset velvoitteet koskevat kaikkien vesikulkuneuvojen käyttäjiä kaikilla vesialueilla – myös kielto ja rajoitusalueiden ulkopuolisilla vesialueilla – ja ne ovat voimassa kaiken aikaa. Vesikulkuneuvolla liikkujien tulisi siten aina ottaa huomioon muu vesiliikenne ja muut vesistön käyttäjät sekä ympäristö. Tämän velvollisuuden tahallisuudessa tai huolimattomuudessa tehdyssä laiminlyönnissä on kysymys vesiliikennerekoksesta ja sen seuraamuksena on sakko. Vesikulkuneuvojen käyttämisestä vesialueella valvoo poliisi, jolla on mahdollisuus puuttua häiritsevään vesiliikenteeseen välittömästi. Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen lausunnosta ilmenee, ettei poliisin tietojärjestelmiin ole tullut yhtään hälytystehtävää vuoden 2020 aikana Savitaipaleen Virmajärvellä vesiliikenteeseen liittyen. Tarpeetonta haittaa ja häiriötä syntyy, jos esimerkiksi vesiskootterilla tai muulla moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla ajetaan toistuvasti samalla alueella ranta-asukkaita ja luontoa häiriten. Traficom katsoo, että vallitsevaa tilannetta tulisi pyrkiä parantamaan valistuksen ja tiedottamisen kautta – johon myös kunta on lausunnossaan viitannut – sekä epäkohtien ilmoittamisella poliisille. Traficom suosittelee kuntaa olemaan aktiivinen toimivan keskusteluyhteyden saamiseksi eri osapuolten välille.

Osassa muistutuksia on toivottu Virmajärvellä moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen kieltä. Traficom katsoo, ettei käytettävissä olevien tietojen pohjalta laissa edellytetty erityisen huomattava haitta täyty siten, että moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen käyttö olisi syytä kieltää Virmajärvellä. Vesiliikenteen vaikutuksia Nikinsalmessa ja sen läheisyydessä on mahdollista vähentää tässä päätöksessä määrättyllä nopeusrajoituksella ja aallokon aiheuttamisen kiellolla.

Mikäli tietyn vesikulkuneuvotyyppin haitalliset vaikutukset vesistössä kasvavat ja ko. vesikulkuneuvotyyppin käyttö aiheuttaa erityisen huomattavaa haittaa esim. harvinaisten ja uhanalaisten lintujen pesimäalueilla erityisesti lintujen pesimäaikana, esitystä tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyyppin käytön kieltämiseksi tulee harkita. Kieltoa on mahdollista esittää myös siten, että kielto olisi voimassa esimerkiksi lintujen pesimäaikana. Harkittaessa esitystä, huomioita tulisi kiinnittää myös eri vesikulkuneuvojen aiheuttamiin vaikutuksiin. Esimerkiksi vesiskootterin aallonmuodostus voi olla huomattavasti pienempää verrattuna raskaampaan moottoriveneeseen.

Poikkeamat kiellosta tai rajoituksesta

Päätös ei koske virka-, sairaankuljetus- ja pelastustoimen suorittamiseksi tai muusta vastaavasta syystä välttämätöntä vesikulkuneuvolla liikkumista eikä puolustusvoimien toimintaa.

Voimaantulo

Päätös tulee voimaan 30.11.2021 lukien mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ja on voimassa toistaiseksi. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Merkitseminen maastoon

Päätös merkitään liitteenä olevassa kartassa esitetyllä tavalla salmen molemmin puolin. Merkitsemisestä vastaa Savitaipaleen kunta.

Päätöksestä kuuluttaminen

Traficom tiedottaa tästä päätöksestä kuulutuksella Traficomien verkkosivuilla (Ajankohtaista > Uutiset ja tiedotteet > Kuulutus ja tiedoksianto).

Päätöksen tiedoksi antaminen

Savitaipaleen kunta
Virmajärven osakaskunta

Ilmoitus päätöksestä

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Kaakkois-Suomen poliisilaitos
Muistuttaja A
Muistuttaja B
Muistuttaja C
Muistuttaja D

Lisätietoja antaa

Jani Koiranen
Puh. 029 534 6707
Sähköposti: jani.koiranen@traficom.fi

Maksu

Tästä päätöksestä peritään esityksen tekijältä liikenne- ja viestintäministeriön vahvistamien taksojen mukainen 570 euron suuruinen maksu.

Sovelletut säädökset

Hallintolaki (434/2003) 11, 62 a §
Vesiliikennelaki (782/2019) 5, 54, 101-104, 133 §
Vesilaki (587/2011) 2. luvun 3 §
Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista (472/2020) 2 § ja liite

Muutoksenhaku

Asianosaiset, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee, saavat hakea oikaisua tähän päätökseen vaatimalla päätöksen oikaisemista Traficomilta. Oikaisuvaatimusohje on oheisena.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
7.9.2021. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia
tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Tapia Cotrino Janina
Tiiminvetäjä

Koiranen Jani
Ylitarkastaja

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje
Liitekartta